

Forfatter: Laub, Hardenack Otto Conrad

Titel: BREV TIL: Clausen, Henrik Nicolai FRA: Laub, Hardenack Otto Conrad (1869-06-16)

Citation: Laub, Hardenack Otto Conrad: "BREV TIL: Clausen, Henrik Nicolai FRA: Laub, Hardenack Otto Conrad (1869-06-16)", i *Biskop Otto Laubs Levnet - En livsskildring i breve (3. bind)*, Karl Sehønbergs Forlag., s. 119. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-002252230-003-shoot-L0022522300030056.pdf> (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Biskop Otto Laubs Levnet - En livsskildring i breve (3. bind)

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

*Fra Laub til H. N. Clausen.
Viborg, 16. Juni 1869.*

Høitærede, kjære Hr. Professor! Ved min Hjemkomst fra en Visitats har jeg modtaget Deres Udtalelser i Anledning af Paludan-Müllers Skrift „Om Guds Ord“, hvorfor jeg først nu bringer Dem min Tak, hvad jeg troer at kunne gjøre baade forstaaeligst og hjerteligst ved med et Par Ord at antyde min Opfattelse af det Omhandlede. Paludan-Müllers Skrift er kun en videre Udførelse af de Tanker, hvormed han allerede for 20 Aar siden kom frem. Det er hans Lære om den fortsatte Inspiration, uden at der gjøres nogen grundig Forskjel paa den første, Grundlæggelsens, og den paafølgende, Væxtens og Udviklingens Tid, der har ført ham hen til „Sacramentkirken“. Han har forladt det gamle Spor i den Augsb. Bekj., som sætter Sacramenternes Forvaltning og Evangeliets Forkyndelse jævnsides. Det Misvisende er ikke, at han lægger Eftertryk paa Sacramenterne, s. 120 Christi Indstiftelser, som i den protestantiske Kirke tidt have været stillede i Skygge, at han vil hævde Sacramenterne og de Ord, hvormed de forvaltes, en Plads som Støtter, ikke blot for den Enkeltes Tro, men ogsaa for den rene Lære, som de altid nærværende Vidner om det oprindelig og væsentlig Christelige (Daaben med sin Henviisning til Faderen, Sønnen og Aanden, — Nadveren til Forsoneren), naar Skriftforstaaelsen og Ordets Prædiken kommer paa Afveie, hvad enten i fornægtende eller i grublende Retning. Det Misvisende og Forvirrende er, at han ikke kjender noget Guds Ord udenfor, ved Siden af Sacramentordet, da dog dette, naar det skal staae ene, baade maae forblive uforstaaet og maae forstenes, — det saakaldte „levende og levendegjørende“ Ord blive et dødt og magtesløst Ord, — naar det ikke er omgivet og bæres af den stadige, levende, bevægelige og bevægende Evangeliets Forkyndelse, som igjennem alle Slægters forskjelligtformede, altid mangelfulde, ofte feilende, aldrig udtømmende Forkyndelse (hvortil jeg ogsaa regner det hele videnskabelige Arbeide) stadig viser hen til den oprindelige, fulde, guddommelig stadfæstede Forkyndelse, som vi have og altid skulle beholde — i den hellige Skrift; det er mere end en kirkelig Skik, at enhver Prædiken skal støtte sig til det skrevne Evangelium, og heri have baade Kilde og Dommer. Den gamle Inspirationslære, hvilken det vel og med Rette kan bebreides, at den ikke noksom har agtet paa Sammenhængen og Slægtskabet imellem Aandens første og efterfølgende Gjerning, og har ligesom villet indelukke Aanden i Skriften, trængte til en Omdannelse, som man og tør sige, at den allerede har faaet baade i den videnskabelige og den almindelig christelige Bevidsthed; s. 121 men det vil aldrig kunne komme dertil i Kirken, at den hellige Skrift skulde staae paa lige Linie med andre Forfatteres Arbeider, eller at Evangelisterne og Apostlene skulde ophøre at være Menighedens og Verdens Lærere i en Betydning og med en Myndighed som ingen Andre. Det Misvisende hos Pal.-Müller er den tvetydige Stilling, som han giver Skriften. Det er beklageligt, at den sunde Paludan-Müllerske Natur, som ogsaa i denne Bog paa flere Steder kommer frem, som gjør, at Forfatteren ogsaa i sin skjæve Opfattelse af Inspirationen dog stræber efter en Frihed for Aandens Bevægelser, og at han ikke uden videre kan gaae ind paa den grundtvigske Theorie, har kunnet finde Hvile i et saa eensidigt Resultat, som Benævnelsen „Sacramentkirke“ angiver. Saavidt jeg forstaaer, vil han have Grundtvigianismen fornyet igjennem et historisk Bad; men hvorfor har han ikke selv ladet sig bedre belære af Historien? hvorfor har han ikke forelagt sig det Spørgsmaal: hvad der gjorde, at man efter Kirkens babyloniske Udlændighed igjen fandt de ægte Sacramenter imellem saa meget Andet, som vilde gjælde lige hermed, at man fandt deres rette Form og de Ord, hvormed de skulde forvaltes, og at man kunde faae det ene af dem helbredet efter den Lemlæstelse, det havde lidt? Traditionen var det ikke, — den viste i en ganske anden Retning. Maatte ikke en alvorlig Overveielse af dette o. Lign. have bragt ham til at give Skriften en ganske anden Plads, end den har faaet? Hvad Benævnelsen „Sacramentkirke“ angaaer, er Paludan-Müller i Modsigelse med sig selv, naar han til det, han kalder „Guds Ord“, regner Ord, som ikke ere knyttede til noget Sacrament (Catechismens 1ste Part).

s. 122 Naar da Spørgsmaalet lyder: „Sacramentkirke“ — eller — „Skriftkirke“ ? — da maa jeg svare: Kirken skal hverken benævnes efter det Ene eller det Andet; den er det Samfund, hos hvilket begge Dele findes, hver paa sin Plads. Saavidt jeg seer, er dette i det Væsentlige det samme Svar, som De, kjære Hr. Professor! har givet, om jeg end er kommen dertil ad en noget anden Vei. Om end min Opfattelse af Sagen ikke ganske er Deres, saa vil De dog forstaae, hvor megen Priis jeg maa sætte paa Deres Bidrag til dens Belysning. Derfor Tak for hvad De har sendt, og fordi De bestandig tænker saa venligt paa mig! Gud bevare Dem endnu en Stund for den større og den mindre Kreds, Deres Liv tilhører!

Med dyb Høiagtelse og hjertelig Hengivenhed.

O. Laub.